

EXPUNERE DE MOTIVE

1. PREAMBUL

Prezenta propunere legislativă are ca obiectiv înființarea și organizarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, ca structură autonomă, cu personalitate juridică, specializată în combaterea infracțiunilor de mediu.

România se confruntă de mulți ani cu un veritabil fenomen infracțional în ceea ce privește mediul înconjurător, existând o multitudine de fapte penale săvârșite la adresa fondului forestier și cinegetic, apei, aerului etc.

Mai mult, inclusiv cadrul normativ privind protejarea mediului este vast, cuprinzând atât acte normative de la nivelul UE, cât și acte normative naționale, conturându-se astfel o veritabilă ramură de drept al mediului.

În același timp, raportat la schimbările climatice, precum și la agresiunile repetate asupra mediului cu care se confruntă Europa, a fost adoptat Pactul Verde European (*Green Deal*) care va determina o alocare semnificativă de resurse financiare (aproximativ o treime din fondurile alocate prin Planul de Redresare *NextGenerationEU*¹). Deja se discută la nivel european despre înființarea instituției Procurorului Verde European.

Odată cu creșterea interesului pentru protecția mediului și cu legiferarea consistentă privind măsurile de protecție sau de incriminare a faptelor care aduc prejudicii mediului înconjurător, a intervenit și specializarea și rafinarea modului de operare a celor care încearcă să își procure un avantaj economico-financiar prin încălcarea acestor reglementări. Pentru a reuși combaterea eficientă a comportamentului criminal în legătură cu mediul este necesară specializarea organelor de urmărire penală, ținând cont de larga paletă de reglementări privind mediul, dar și de necesitatea de cunoaștere foarte bună a mijloacelor și metodelor folosite de infractorii de mediu.

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro

ROMANIA

Având în vedere eforturile conjugate pe care Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia și le-au asumat în vederea combaterii faptelor de natură să pună în pericol mediul înconjurător și, ținând cont de faptul că în România există un fenomen care ia amploare în ceea ce privește săvârșirea infracțiunilor contra mediului, se impune înființarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu ca structură specializată în ceea ce privește identificarea, investigarea și combaterea infracțiunilor de mediu.

2. DIAGNOZĂ

2.1. Scurt istoric al încercărilor de înființare a DIIM;

Încă din anul 2020, prin propunerea legislativă *pl-x 121/2020 - pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, Parlamentul României a adoptat o lege având ca obiect înființarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, având în vedere necesitatea existenței unor procurori, polițiști judiciari și specialiști care să fie formați și să aibă ca obiectiv exclusiv combaterea infracțiunilor de mediu.

La acel moment, inclusiv Guvernul României, deși a avizat negativ proiectul legislativ, recunoștea, prin punctul său de vedere nr. 669/DPSG/30.04.2020 faptul că *din datele aferente perioadei 2014-2019 se poate constata că pe rolul parchetelor s-a înregistrat un număr substanțial de cauze având ca obiect generic mediul înconjurător*. Tot Guvernul amintește de participarea Ministerului Public, la data de 22.05.2019, la ședința grupului de lucru comun pentru aplicarea legii LEWP și cooperare penală COPEN în care s-a avut în discuție Raportul privind România în cadrul celei de-a VIII-a runde de evaluări reciproce - *„Implementarea practică și funcționarea politicilor europene de prevenire și combatere a criminalității de mediu”* - prin care s-a reținut ca obiectiv principal **recomandarea României de a prioritiza lupta împotriva criminalității de mediu**.

Or, faptul că organismele europene nu au recomandat explicit înființarea unei structuri de parchet autonome care să aibă competențe exclusiv în domeniul mediului **nu poate reprezenta un impediment în demersul de înființare a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu (DIIM)**, având în vedere beneficiile evidente pe care o astfel de structură autonomă le-ar

putea genera în ceea ce privește combaterea fenomenului infracțional îndreptat împotriva mediului.

Prin același punct de vedere al Guvernului din anul 2020 s-a menționat faptul că în perioada 2014-2019 au fost reținute 3.055 de cauze având ca obiect infracțiuni la adresa mediului (contra regimului silvic, contra apelor, contra aerului etc.).

Cu toate acestea, Consiliul Superior al Magistraturii, prin avizul său nr. 6945/28.04.2020 având la bază Hotărârea 62/2020, a reținut faptul că, doar în anul 2019, parchetele au fost sesizate cu **3747 cauze care conțin și o infracțiune de mediu și 24.934 de cauze având ca obiect infracțiuni silvice.**

Așadar, se poate observa faptul că datele statistice prezentate de Consiliul Superior al Magistraturii nu numai că invalidează susținerile și datele vehiculate de Guvern, ci și atrag atenția cu privire la numărul mare de cauze penale având ca obiect infracțiuni de mediu, în special infracțiuni silvice.

După cum am precizat mai sus, în anul 2020 **Parlamentul României a adoptat legea de înființare și organizare a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu**, însă Guvernul a atacat legea la Curtea Constituțională a României, moment la care legea a fost declarată neconstituțională prin decizia nr. 681 din 30.09.2020 **strict cu privire la faptul că aceasta nu era însoțit de fișa financiară** elaborată în conformitate cu art. 15 din Legea 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, respectiv art. 15 din Legea responsabilitatea fiscal-bugetară nr. 69/2010, cu modificările și completările ulterioare.

Or, rațiunile care stau la baza necesității înființării DIIM, ca structură autonomă, de specialitate, subzistă, accentuându-se pe fondul obiectivelor europene și naționale asumate.

Ideea de specializare a organelor de urmărire penală nu poate fi limitată exclusiv la formarea acestora, ci este nevoie de un cadru instituțional apt să asigure resursele umane și financiare suficiente în vederea depistării, anchetării și combaterii infracțiunilor de mediu.

2.2. Situația actuală

Reglementările în materia protejării și conservării mediului asumate la nivelul Uniunii Europene, precum și obiectivele de țară asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) impun cu precădere un efort conjugat în vederea combaterii fenomenului infracțional existent în ceea ce privește săvârșirea faptelor penale la adresa mediului înconjurător.

Inclusiv prin recomandărilor specifice de țară din PNRR, se prevede necesitatea specializării urmăririi penale în cazul infracțiunilor de mediu (recomandarea 19_V.1 și 20_IV.1). Același obiectiv este reiterat în Jalonul destinat intensificării luptei anticorupție (număr secvențial 426) care prevede necesitatea formării practicienilor implicați în prevenirea și combaterea infracțiunilor împotriva mediului.

Totodată, oportunitatea înființării DIIM este semnalată inclusiv de realitățile cu care se confruntă sistemul judiciar din România, semnalate prin rapoartele de activitate ale Direcției Naționale Anticorupție (DNA) pe anul 2022 și ale Parchetului General, pentru același an.

De pildă, DNA atrage atenția cu privire la faptul că odată cu decizia nr. 358/26.05.2022 a Curții Constituționale, competențele sale au fost restrânse în mod substanțial, având în vedere imposibilitatea instrumentării cauzelor care au fost disjuse tot de către procurori specializați ai DNA.

Obiective privind necesitatea îmbunătățirii acțiunilor de combatere a infracțiunilor de mediu sunt reiterate inclusiv în Raportul Parchetului General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție,

subliniindu-se următoarea prioritate pentru anul 2023: *„eficientizarea investigării în ceea ce privește infracțiunile de mediu, trafic de persoane, criminalitate organizată”*².

Așadar, complexitatea și varietatea faptelor penale care pot determina prejudicii mediului înconjurător impun asumarea unor măsuri concrete apte să determine formarea unor organe de urmărire penală specializate în acest domeniu care să aibă ca obiectiv exclusiv anchetarea infracțiunilor de mediu.

Aceleași concluzii se desprind inclusiv din Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar pentru perioada 2022-2025. Astfel, se reține faptul că, în cadrul Direcției de intervenție C intitulată *Combaterea corupției și criminalității*, unul dintre obiectivele strategice urmărite este *„combaterea infracțiunilor de mediu și lupta împotriva criminalității de mediu”* prin *„adoptarea*

² https://www.mpublic.ro/sites/default/files/PDF/raport_activitate_2022.pdf, pag. 129

ROMANIA

unor soluții legislative de clarificare a competențelor materiale, precum și specializarea procurorilor la nivelul parchetelor teritoriale pentru investigarea cu celeritate a tuturor infracțiunilor de mediu.”³.

Obiectul prezentei propuneri legislative se circumscrie astfel obiectivului specific menționat în Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar amintită, respectiv *Îmbunătățirea cadrului legal și instituțional privind prevenirea și combaterea infracțiunilor de mediu.*

Așadar, inclusiv din aceste rațiuni, se poate desprinde ideea conform căreia nu este suficientă realizarea unor cursuri de formare în scopul familiarizării organelor de urmărire penală cu problematica infracțiunilor de mediu, ci se impune o intervenție legislativă inclusiv la nivelul modificării arhitecturii instituționale a Parchetului General.

Nu pot fi negate rezultatele obținute pe parcursul anilor de către DNA și DIICOT, ca structuri autonome, specializate cu privire la combaterea anumitor categorii de infracțiuni, motiv pentru care propunem înființarea DIIM, ca un prim pas esențial în ceea ce privește atribuirea unei competențe specializate în ceea ce privește combaterea infracționalității de mediu.

Subliniem, pe de o parte, că actuala arhitectură a Ministerului Public, Parchetul General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, împreună cu cele două direcții specializate, DNA și DIICOT, nu a fost în măsură să țină sub control fenomenul infracțional de mediu, până acum rezultatele fiind relativ modeste în acest domeniu. Pe de altă parte, propunerea de față nu reprezintă altceva decât o prioritizare venită din partea Statului Român în ce privește combaterea fenomenului infracțional de mediu. Resursele umane direcționate înspre combaterea

infracțiunilor de mediu nu vor fi create acum, ele există deja. Legea de față nu face decât să se asigure că fenomenul infracționalității de mediu se va bucura pe viitor de o atenție sporită din partea organelor de anchetă, organizate în această direcție specializată, care va trebui să se concentreze exclusiv pe acest tip de infracțiuni și să își demonstreze eficiența fără a putea invoca faptul că a fost ocupată cu soluționarea altor tipuri de cauze. Trebuie observat totodată că, odată cu personalul și resursele care vor fi alocate acestei structuri specializate, se va realiza și o degrevare a celorlalte unități de parchet sau de poliție de activitățile de investigare a infracțiunilor de mediu. Așadar, argumentul potrivit căruia prin înființarea acestei noi structuri va putea fi afectată activitatea unităților de parchet și poliție existente în prezent, lăsându-se descoperite alte zone ale infracționalității nu poate fi primit. De asemenea, și flexibilitatea pe care am propus-o în alocarea resurselor acestei direcții specializate reprezintă un argument

³ <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/03/ANEXA-50.pdf>, pag. 18

ROMANIA

suplimentar. Nu se va putea vorbi despre alocarea unor resurse care să nu fie necesare combaterii fenomenului infracțional de mediu.

3. PROGNOZĂ

Prin actuala propunere legislativă propunem înființarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, ca structură autonomă, specializată în combaterea infracțiunilor împotriva mediului înconjurător.

Pe modelul DNA și DIICOT, DIIM se dorește a fi o structură în cadrul Parchetului General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu personalitate juridică.

Sub aspectul competenței teritoriale, DIIM va avea o competență la nivel național, pe întreg teritoriul României, în timp ce, sub aspectul competenței materiale, va ancheta infracțiunile de mediu, prevăzute expres și limitativ de textul legii. Acestea se circumscriu faptelor prin care se aduc prejudicii mediului înconjurător, în sens larg, incluzând, dar fără a ne limita la faptele împotriva fondului forestier și cinegetic, împotriva faunei, florei, aerului, apei etc.

Astfel, anumite infracțiuni prevăzute de următoarele legi, vor face obiectul anchetei de către DIIM:

- a) Legea nr.46/2008 - Codul Silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.49/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- c) Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.265/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- d) Legea nr.104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările ulterioare;
- e) Legea apelor nr.107/1996, cu modificările și completările ulterioare;
- f) Ordonanța de urgență a Guvernului nr.92/2021 privind regimul deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare;
- g) Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr.407/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- h) Legea nr.292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului;

ROMANIA

- i) Ordonanța de urgență a Guvernului nr.202/2002 privind gospodărirea integrată a zonei costiere, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.280/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- j) Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.317/2009, cu modificările și completările ulterioare;
- k) Legea nr.286/2009 privind Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare;
- l) Legea nr. 259/2010 a siguranței digurilor;
- m) Legea nr. 17/1990 privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue și al zonei economice exclusive ale României;
- n) Legea nr. 57/2020 privind gospodărirea durabilă a pădurilor României;
- o) Legea 84/1992 privind regimul zonelor libere, cu modificările și completările ulterioare;
- p) Legea nr. 241/2006 privind serviciul de alimentare cu apă și canalizare, cu modificările și completările ulterioare;
- q) Legea nr. 86/2006 Codul Vamal al României, cu modificările și completările ulterioare;
- r) Legea nr. 85/2003 privind legea minelor, cu modificărilor și completărilor ulterioare;
- s) Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare.

Data fiind multitudinea și complexitatea actelor normative care incriminează penal anumite fapte reprobabile la adresa mediului înconjurător, precum și multitudinea cauzelor penale privind infracțiunile de mediu, se reiterează scopul DIIM de a fi o structură specializată care are ca obiect de activitate exercitarea funcției de urmărire penală exclusiv cu privire la infracțiunile de mediu, prin raportare la particularitățile și dificultățile specifice pe care acestea le implică.

Din punct de vedere organizatoric, DIIM va fi condusă de un procuror-șef și doi procurori-șefi adjuncți. DIIM este organizată în servicii, birouri, departamente și compartimente, în cadrul structurii centrale, și în servicii sau birouri teritoriale, în cadrul structurii teritoriale, similar cu DNA și DIICOT.

Din perspectiva personalului, proiectul legislativ prevede următoarea organigramă:

- a) 195 de procurori, dar nu mai puțin de 10 posturi;
- b) 65 de specialiști, dar nu mai puțin de 5 posturi;
- c) 248 personal auxiliar de specialitate, economic și administrativ, dar nu mai puțin de 25 de posturi;

ROMANIA

d) 220 de ofițeri și agenți de poliție judiciară, dar nu mai puțin de 25 de posturi ocupate prin detașare sau concurs, după caz.

Esențial de observat este faptul că propunem același număr maxim de posturi întocmai ca în cazul DNA, raportat la art. 27 din OUG 42/2002 privind Departamentul Național Anticorupție, tocmai pentru a asigura funcționarea optimă a noii structuri înființate la nivel național. Totodată, pentru a asigura flexibilitatea organigramei, propunerea legislativă stabilește deopotrivă limite minime privind numărul posturilor, în așa manieră încât ocuparea acestora să se poată realiza inclusiv treptat, prin raportare la nevoile specifice ale DIIM.

Totodată, propunerea legislativă, în acord cu rigorile normative prevăzute de Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, are în vedere modificări și completări ale Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, ale Legii nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, precum și ale Legii nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii de o așa manieră încât noua Direcție de Investigare a Infrațiunilor de Mediu să se integreze în arhitectura instituțională a Ministerului Public și, totodată, să se supună, pentru identitate de rațiune, aceluiași prevederi generale.

4. BUGETUL NECESAR ÎNFIINȚĂRII DIIM

Raportat la imperativele Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile Legii responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, cu modificările și completările ulterioare, precum și în lumina jurisprudenței instanței de contencios-constituțional la data de 20.06.2023, inițiatorii au solicitat Guvernului României, respectiv Ministerului Finanțelor întocmirea fișei financiare prin raportare la organizarea teritorială a DIIM, organigrama instituțională, numărul de posturi estimat, constituirea unui depozit în valoare de cel puțin 2.000.000 lei pe an pentru acțiuni privind organizarea și constatarea infrațiunilor flagrante sau ocazionate de folosirea investigatorilor sub acoperire, a

ROMANIA

informatorilor ori colaboratorilor acestora, la dispoziția procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Mediu.

5. IMPACTUL PRECONIZAT LA NIVELUL SOCIETĂȚII

Raportat la rolul pe care DIIM îl va avea în ceea ce privește combaterea infracțiunilor de mediu, preconizăm o identificare mai eficientă a faptelor penale săvârșite împotriva mediului, precum și o creștere a ratei dosarelor trimise în judecată, având în vedere specializarea organelor de urmărire penală și conlucrarea cu specialiști în domeniu menite să determine o mai bună înțelegere a complexității fenomenului infracțional în ceea ce privește mediul înconjurător.

Totodată, apreciem că va exista o mai bună determinare a întinderii prejudiciilor de mediu în scopul de a identifica dimensiunea fenomenului infracțional, de a se dispune măsuri reparatorii, precum și la modalitățile în care mediul înconjurător poate fi conservat mai bine, în lumina dezideratelor privind dezvoltarea durabilă.

În definitiv, trebuie să înțelegem cu toții că importanța acestui domeniu izvorăște din faptul că încălcarea gravă a legislației mediului ne afectează în mod direct viața și sănătatea noastră și a următoarelor generații care vor urma după noi. Pasivitatea unora dintre autoritățile noastre, care consideră că actuala structură de organizare a Ministerului Public este una aptă să facă față fenomenului infracționalității de mediu nu mai poate fi acceptată pentru că a fost contrazisă de realitatea din teren. Bineînțeles că prin înființarea acestei noi structuri nu se vor putea rezolva peste noapte toate problemele legate de respectarea legislației de mediu, fiind necesare și alte măsuri de natură legislativă și administrativă care să contribuie la acest obiectiv, dar reprezintă un pas absolut necesar pentru întărirea protecției mediului înconjurător.

Ca atare, vă propunem spre dezbateră și aprobare prezenta inițiativă legislativă.

Inițiatori,

Diana Buzoianu, deputată USR

Stelian Ion, deputat USR

Silviu Dehelean, deputat USR

Lista susținătorilor inițiativei legislative - LEGE pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	Fălon Nețer	USR	
2.	Bob Virgil Marius	USR	
3.	Dulca Iulian	USR	
4.	TUDOR POP	USR	
5.	Rădeanu Bogdan	USR	
6.	LOANCA IULIAN	USR	
7.	DIANA BUBOIANU	USR	
8.	STELIAN ION	USR	
9.	REMUS NEGOI	USR	
10.	PANAIT RAU	USR	
11.	Dan Barna	USR	
12.	SEBASTIAN CERNIC	USR	
13.	TEODOR LAZAR	USR	
14.	ALIN APOSTOL	USR	
15.	Lazar Ion Marian	USR	
16.	Simona Ungureanu	USR	
17.	CRISTI BEREA	USR	
18.	Bodea Marius	USR	
19.	Rodu Corne	USR	
20.	POȘTEA ANDREI	USR	

Lista susținătorilor inițiativei legislative - LEGE pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infraținuilor de Mediu, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	BORDEI CRISTIAN	USR	
2.	BLABA DANIEL	USR	
3.	BINICĂ SILVIA - MONICA	USR	
4.	PALANCS ȘTEFAN	USR	
5.	GUJARIU ADRIAN	USR	
6.	ANDREI MARIUS MIHAI	USR	
7.	BARĂU AMBROZIE - IRINEU	USR	
8.	CRISTIAN GHICA	USR	
9.	IUAN DAN	USR	
10.	VLAD SERGIU COSMIN	USR	
11.	TERENTE EUGEN	USR	
12.	VICOL COSTEL	USR	
13.	BOTEZ MIHAI - CATALIN	USR	
14.	Badea Mihai Alexandru	USR	
15.	DANA SILVIA DAN	USR	
16.	MURARIU OANA	USR	
17.	BĂLĂBĂȘU VIOPREL	USR	
18.	Radu duruta	USR	
19.	SĂFĂRĂU SIMONA	USR	
20.	NEAGU DENISA	USR	

Lista susținătorilor inițiativei legislative - LEGE pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Mediu, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	RADU MIHAIL	USR	
2.	DRULĂ CĂTĂLIN	USR	
3.	MOȘTEANU LIVIU-IONUȚ	USR	
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			